

La cultura científica. Mito y realidad. Tom Sorell. Col·lecció «Península/Ideas». Edicions Península, Barcelona, 1993. 256 pàgs.

Aquest llibre pretén ser una crítica del científisme en filosofia. El científisme és aquell corrent del pensament occidental que creu que la ciència -i, sobretot, la ciència natural- és la part més important del nostre cabal cultural. Tot i que no afecta exclusivament els filòsofs, ha estat la filosofia -Bacon, Descartes, Kant o Quine- la que ha assentat les bases del pensament científista. En el llibre es palesa com la filosofia occidental s'ha identificat progressivament amb els

objectius de la ciència i amb la racionalitat dels seus mètodes, cosa que ha comportat dues actituds: adés es rebutgen les no-ciències, adés se'ls intenta dotar d'un nivell científic. L'autor critica, en el llibre, les tendències científistes de la filosofia, però, a diferència d'aquells que intenten desvirtuar la ciència tot mostrant allò que d'irracional i dogmàtic té, Sorell pretén, per contra, conferir el mateix valor a les arts i les humanitats sense per això restar vàlua al pensament científic. Un llibre, doncs, ben interessant, no només per als estudiants de filosofia, sinó també per a tots aquells interessats en les problemes de fonamentació teòrica de les ciències naturals i, per descomptat, les socials. **M.B.**

Drogas del mar. Sustancias biomédicas de algas marinas. Ángeles Muñoz Crego, Adolfo López Cru (coords.), Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 1992. 188 pàgs.

Les algues marines han estat utilitzades tradicionalment pels pobles de les zones costeres, amb finalitats alimentícies o bé terapèutiques. La importància que, des de principis de segle, ha tingut la quimioteràpia en el tractament de les malalties humanes i el fet que, a mesura que avançava el segle, s'han sintetitzat substàncies químiques en els laboratoris, no resta cap importància a la investigació i a l'ús de les substàncies naturals, especialment en un camp encara incipient i verge com el de la botànica marina. Un camp prometedora, no només per extraure'n respostes orgàniques a les malalties víriques o circulatòries, sinó fins i tot en tractaments contra el càncer o les malalties cardíaco-vasculars, tan corrents en la societat actual. Si tenim en compte

que absolutament totes les algues posseeixen propietats biomèdiques, és fàcil endevinar l'interès científic -i també comercial- que pot tenir la investigació en aquest sentit. No és d'estranyar que la Universitat de Santiago de Compostela traga ara a la llum el resultat d'una línia d'investigació que podria resultar tan fructífera, no només per a la zona costera gallega, ans també per a la valenciana. **M.B.**

Sobre actores y tramoyas. La explicación situacional de la acción individual. Amparo Gómez Rodríguez. Anthropos/Universidad de La Laguna, Barcelona/Tenerife, 1992. 172 pàgs.

No suposa gran cosa, ara per ara, relacionar la caiguda dels estats d'economia planificada/centralitzada —pertot arreu coneguts amb el genèric nom de «països de l'est»— amb un cert decandiment del materialisme històric com a sistema heurístic de coneixement, sobretot si atenem l'enorme incidència d'aquest mètode hermenèutic en això que hom anomena «ciències socials». Per descomptat, però, que ja hi existien molt abans altres alternatives epistemològiques, entre les quals l'individualisme metodològic —al que s'adscriu plenament el present llibre— destaca amb nom propi. I és ben

cert que aquesta perspectiva individualista contribueix a enriquir i complementar les teories holístiques i serveix alhora de fèrtil contradictor d'aquelles. Però sembla evident que obviar la perspectiva macro —com a l'inrevés— comporta inevitablement caminar coix de la cama esquerra, com abans caminàvem de la dreta. Ningú no dubta de la validesa de la perspectiva; el llibre d'Amparo Gómez és ben interessant per copsar-ne els beneficis i els resultats. Tanmateix, negligir les aportacions de caire col·lectivista (cal llegir, sobretot, la dialèctica marxista) obliga, de vegades, a embolicar més encara la troca conceptual. No deixa de ser, això sí, una proposta i un llibre que mereix atenció. **M.B.**

Sobre la imposibilidad de la traducción. Dámaso López García. Colección Traducciones, Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 1991. 227 pàgs.

Allò que, en traduir, hi resta, és la poesia. Amb aquestes paraules el poeta evidenciava la impossibilitat de la traducció. Cert, la Traducció —amb majúscules— és del tot impossible. La traducció perfecta que fa correspondre un element a un altre és impossible. Perquè si fos possible no existirien les diverses llengües. No caldria que existiren, més ben dit. Però a Dámaso López no li interessa la impossibilitat de la Traducció, sinó la seua preemtpòria necessitat, la seua diària, apressant i recurrent necessitat. Perquè, al cap i a la fi, traduir no és altra cosa que comunicar, equació que pot ser fàcilment reversible. I l'autor analitza i estudia aquesta necessitat sota paràmetres històrics, cosa que confereix al seu estudi un tarannà que supera els estrets límits de l'erudició filològica, i converteix el llibre en una eina ben útil i interessant per a tot aquell que s'aproxime mínimament al problema de la traducció. Perspectiva històrica, doncs, que arranca del silenci grec

sobre el problema i acaba amb les consideracions actuals, que estudia el seu rerafons polític o teològic (perquè al cap i a la fi, la Bíblia planteja ja el problema —Babel— i n'esbossa la solució —Pentecosta). I perquè el problema de la traducció és tot això: no només una qüestió que hom haja de deixar en mans dels especialistes —àvids disseccionadors de les llengües enteses com a cadàvers—, també ha d'entendre's com a matèria històrica i, per això mateix, política, econòmica i religiosa. Perquè, al capdavant, la possibilitat o impossibilitat de la traducció, com bé afirma l'autor, es decideix sempre a esquena dels problemes comuns de la teoria de la traducció. Llàstima que un llibre com aquest estiga condemnat a una difusió tan restringida. **M.B.**

